

MINISTER FINANSÓW

KANCELARIA SENATU
BIURO PREZYDIALNE

wpłynęło dn... 11. 07. 2006

nr 5846... podpis.....

Znak: DD3-0602-120/MC/06/MB7-819
Dot.: BPS/DSK-043-327/06

Warszawa, 2006-07- / 0

11.07.06
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn... 11.07.06

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem Pana Bronisława Korfantego Senatora RP, złożonym na 11. posiedzeniu Senatu w dniu 24 maja 2006 r. a dotyczącym m.in. opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych kwot zaległego wynagrodzenia za pracę jakie zostały wypłacone byłym pracownikom Huty „Jedność” S.A. na mocy wyroku sądu, uprzejmie informuję.

Z przedstawionego stanu faktycznego wynika, iż sprawa dotyczy około tysiąca dwustu osób będących byłymi pracownikami Huty „Jedność” S.A. w likwidacji i jej spółek zależnych, które wystąpiły do Sądu Pracy domagając się wypłaty zaległego wynagrodzenia przez pracodawcę. Sąd rozstrzygnął na korzyść pracowników i zasądził „należne im kwoty netto, a więc już po opodatkowaniu, pozostawiając należności budżetowe do opłacenia likwidatorowi huty”. Do wyegzekwowania zasądzonej należności przystąpił komornik. Z tym, że od dokonanej za jego pośrednictwem wypłaty zaległego wynagrodzenia nie pobrał zaliczki na podatek dochodowy „tłumacząc się kwestiami humanitarnymi, gdyż zasądzone należności wypłacane były w niskich ratach, a po potrąceniu składki pracownikom zostałyby już niewiele z zasądzonych kwot”. Jednocześnie o wysokości dokonanych wypłat komornik powiadomił właściwy w sprawie urząd skarbowy przesyłając PIT-11. Co istotne, od zasądzonych kwot nie została również odprowadzona (przyjęta przez ZUS) składka na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, gdyż nie pozwalają na to obowiązujące przepisy.

W ocenie Pana Senatora wyżej opina sytuacja wpływa niekorzystnie na wysokość przyszłej emerytury byłych pracowników Huty „Jedność”, a podwójne opodatkowanie jest niezgodne z konstytucją. W tym stanie rzeczy, Pan Senator zwraca się o odpowiedź na następujące pytania: Jakie są wytyczne Ministerstwa Finansów w zakresie pobierania podatków od byłych pracowników przedsiębiorstw, których wynagrodzenia są potwierdzone na podstawie orzeczeń sądowych i posiadają rygor komorniczy? Czy Urząd Skarbowy może odstąpić od ponownego pobierania podatku w opisaney sytuacji ze względu na ważny interes społeczny? Jak Rada Ministrów planuje rozwiązać tę niesprawiedliwą sytuację w jakiej znaleźli się byli pracownicy? Jak zapobiec ewentualnemu podwójnemu opodatkowaniu zasądzonych wynagrodzeń? W jaki sposób pracownicy Huty „Jedność” i jej spółek zależnych mają uregulować zaległe składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne?

MINISTERSTWO FINANSÓW

Adres
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Telefon
+ 22 694 37 06

Fax
+48 22 694 41 77

Mając powyższe na uwadze pragnę w pierwszej kolejności wyjaśnić, iż kwestia opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne nie należy do kompetencji Ministra Finansów. Właściwym do udzielenia odpowiedzi w zakresie stosowania przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.) jest Minister Pracy i Polityki Społecznej, odpowiednio w zakresie stosowania ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.) - Minister Zdrowia. Przechodząc natomiast na grunt podatku dochodowego od osób fizycznych, uprzejmie informuję.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w katalogu zwolnień przedmiotowych oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej został zaniechany pobór podatku w drodze rozporządzenia Ministra Finansów. W konsekwencji, jeżeli otrzymana należność nie jest objęta zakresem któregośkolwiek ze zwolnień wymienionych w ustawie lub nie został od niej zaniechany pobór podatku na podstawie Ordynacji podatkowej, to oznacza, iż należność ta podlega opodatkowaniu na zasadach określonych w przepisach ustawy.

W przypadku świadczeń ze stosunku pracy (w tym z tytułu zaległego wynagrodzenia) przychód powstaje w momencie jego otrzymania lub postawienia do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym (art. 11 ust. 1 ustawy). Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy, za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za nie wykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

A zatem, w przypadku wynagrodzenia ze stosunku pracy wypłaconego np. w 2005 r., obowiązek podatkowy powstaje w 2005 r., również w sytuacji, gdy wypłacone kwoty dotyczą lat ubiegłych. Jeżeli wypłaty tego wynagrodzenia dokonuje zakład pracy w rozumieniu art. 31 ustawy, obowiązek poboru zaliczki na podatek dochodowy spoczywa na tym zakładzie, stosownie do postanowień art. 32 ustawy. W sytuacji, gdy za zakład pracy, wypłaty świadczeń określonych w art. 12 ustawy, dokonuje komornik sądowy przejmujący jego zobowiązania wynikające ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy, obowiązek poboru zaliczki na podatek spoczywa na komorniku. Powyższe wynika z treści art. 42e ustawy, który to przepis wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2005 r. Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż w obu przypadkach wypłacający, tj. zakład pracy (odpowiednio komornik sądowy), jest zobligowany do sporządzenia informacji PIT-11 o wysokości dochodów uzyskanych przez podatnika. Jeden egzemplarz tej informacji – w terminie do końca lutego roku następującego po roku podatkowym – ww. podmiot jest zobligowany przekazać podatnikowi, drugi zaś – urzędowi skarbowemu ustalonym według miejsca zamieszkania podatnika. Do obowiązków podatnika należy natomiast wykazanie przedmiotowych kwot w zeznaniu podatkowym (PIT-37 albo PIT-36) wraz z innymi dochodami uzyskanymi w danym roku podatkowym i podlegającymi opodatkowaniu na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, celem obliczenia kwoty należnego podatku od łącznych dochodów.

Jeżeli ze złożonego zeznania podatkowego wynika kwota do zapłaty, czyli dodatnia różnica pomiędzy podatkiem należnym obliczonym w zeznaniu, a sumą należnych za dany rok zaliczek (w tym zaliczek pobranych przez płatników), różnicę tę podatnik jest obowiązany zapłacić przed upływem terminu do złożenia zeznania za dany rok podatkowy (co do zasady, termin ten upływa 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym). Podatek niezapłacony w terminie staje się natomiast zaległością podatkową (art. 51 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.).

Należy jednak pamiętać, iż w przypadku, gdy zła sytuacja materialna podatnika powoduje, iż nie jest on w stanie wypełnić swoich zobowiązań podatkowych, może on zwrócić się do organu podatkowego z wnioskiem o ulgę w spłacie zobowiązania podatkowego, stosownie do postanowień art. 67a Ordynacji podatkowej. Przepis ten przewiduje możliwość udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych poprzez:

- 1) odroczenie terminu płatności podatku lub rozłożenie zapłaty podatku na raty,
- 2) odroczenie lub rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę,
- 3) umorzenie w całości lub w części zaległości podatkowej, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej

Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż decyzje w sprawie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, o których mowa w ww. przepisie, podejmowane są wyłącznie na wniosek podatnika i mają charakter uznaniowy. Organem właściwym do podejmowania decyzji w sprawie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych z tytułu podatków stanowiących dochód budżetu państwa, jest stosownie do § 15 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie właściwości organów podatkowych (Dz.U. Nr 165, poz. 1371, z późn. zm.), właściwy naczelnik urzędu skarbowego, który na podstawie całokształtu materiału dowodowego ocenia, czy w konkretnej sprawie wystąpiły przesłanki ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego i podejmuje w tym zakresie stosowną decyzję.

Zatem, w świetle wyżej przytoczonych przepisów należy uznać, iż zarówno komornik sądowy, który dokonywał wypłaty zaległego wynagrodzenia lecz nie pobrał od niego należnej zaliczki na podatek dochodowy, jak i pracownicy Huty „Jedność”, którzy wyegzekwowanych kwot nie uwzględnili w zeznaniu podatkowym, postąpili niezgodnie z przepisami o podatku dochodowym od osób fizycznych. Obowiązek opodatkowania przedmiotowych kwot wynika bowiem wprost z przepisów ustawy i ma moc powszechnie obowiązującą. W konsekwencji, powinność ta nie może wynikać, i nie wynika, z jakichkolwiek wytycznych Ministerstwa Finansów.

W przedmiotowej sprawie nie mamy również do czynienia z podwójnym opodatkowaniem tych samych kwot. Opodatkowanie następuje tylko raz w składanym po zakończeniu roku zeznaniu podatkowym. W trakcie roku – na poczet zobowiązania podatkowego – może być wyłącznie pobrana zaliczka, z tym że w przypadku zaległego wynagrodzenia wyegzekwowanego przez komornika na rzecz byłych pracowników Huty „Jedność”, nawet ta okoliczność nie miała miejsce. W konsekwencji, cała kwota do zapłaty przypadała w rozliczeniu rocznym. W przypadku podatników, którzy nie uregulowali swojego zobowiązania względem fiskusa, istnieje możliwość zwrócenia się ze stosownym wnioskiem do właściwego naczelnika urzędu skarbowego, w trybie wyżej omówionego art. 67a Ordynacji podatkowej.

Mając powyższe na uwadze, pragnę jednocześnie przytoczyć fragment uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2001 r., sygn. akt III ZP 13/01, w której Sąd Najwyższy po rozpatrzeniu zagadnienia prawnego: *„Czy należne pracownikowi wynagrodzenie za pracę winno być zaszaczone w kwocie uwzględniającej składki na ubezpieczenie społeczne potrącone*

z wynagrodzenia oraz zaliczkę na podatek dochodowy?”, jednoznacznie stwierdził, iż sąd pracy zasadzając wynagrodzenie za pracę, nie odlicza od tego wynagrodzenia zaliczki na podatek dochodowy oraz składek na ubezpieczenia społeczne. W opinii Sądu, „o obowiązkach pracodawcy decyduje treść stosunku pracy. Jeżeli więc pracownik dochodzi od pracodawcy zapłaty wynagrodzenia za pracę, to o charakterze i wysokości tego świadczenia decyduje treść stosunku pracy. (...) Wynagrodzenie za pracę, jako niezbędny element stosunku pracy (art. 22 § 1 KP), jest pojęciem określonym przepisami prawa pracy. Z przepisów tych w sposób niewątpliwy wynika, że wynagrodzenie za pracę należy się pracownikowi, stanowiąc całość obejmującą także tę część, którą pracodawca może (ma obowiązek) potrącić (odliczyć). Nie można więc w ogóle konstruować takiej definicji wynagrodzenia za pracę, w której będzie się wyróżniać część wynagrodzenia za pracę należną pracownikowi (wynagrodzenie netto) i część, która pracownikowi nie przysługuje. Wynagrodzenie za pracę należy się pracownikowi w całości i takie wynagrodzenie wyznaczone jest przez treść stosunku pracy, a więc w takiej wysokości należy je zasądzać w sporze sądowym między stronami stosunku pracy. Pojęcie wynagrodzenia "brutto" w ogóle nie występuje w przepisach prawa pracy i ma raczej znaczenie potoczne. Prawo pracy posługuje się bowiem tylko pojęciem wynagrodzenia za pracę jako takiego. Potoczne znaczenie ma też pojęcie wynagrodzenia "netto", przez które należy rozumieć część wynagrodzenia za pracę wypłacaną pracownikowi, ale tylko wtedy, gdy pracodawca dokona stosownych odliczeń na podstawie innych przepisów prawa. Jeżeli pracodawca wynagrodzenia za pracę nie wypłaci, to w ogóle nie można mówić o jakimkolwiek odliczeniu, a więc tym samym także o wypłacie części wynagrodzenia (nazywanej wynagrodzeniem netto).”.

3 pawozemcki,

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Narostaw Neneman

Otrzymują:

1. Adresat (oryginał + 2 kopie);
2. Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
3. Biuro Ministra (ds. MB7-819/2006) w gmachu;